



Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

PARDAVĖJO-KASININKO MODULINĖ PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

(Programos pavadinimas)

Programos valstybinis kodas ir apimtis mokymosi kreditais:

P31041601, P32041601 – programa, skirta pirminiam profesiniam mokymui, 60 mokymosi kreditų

T32041601 – programa, skirta tęstiniam profesiniam mokymui, 50 mokymosi kreditų

Kvalifikacijos pavadinimas – pardavėjas-kasininkas

Kvalifikacijos lygis pagal Lietuvos kvalifikacijų sandarą (LTKS) – III

Minimalus reikalaujamas išsilavinimas kvalifikacijai įgyti:

P31041601 – pradinis išsilavinimas ir mokymasis pagrindinio ugdymo programoje

P32041601, T32041601 – pagrindinis išsilavinimas

Reikalavimai profesinei patirčiai (jei taikomi) ir stojančiajam (jei taikomi) – nėra

1. PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Programos paskirtis. Pardavėjo-kasininko modulinė profesinio mokymo programa skirta kvalifikuotam pardavėjui-kasininkui parengti, kuris gebėtų paruošti darbo vietą ir įrangą darbui, paruošti prekes pardavimui, priimti prekes iš tiekėjų, jas sandėliuoti, aptarnauti pirkėjus, juos konsultuoti, atsiskaityti už prekes bei vykdyti materialinių vertybių apskaitą prekybos įmonėje.

Būsimo darbo specifika. Asmuo, įgijęs pardavėjo-kasininko kvalifikaciją, galės dirbti didmeninės ar mažmeninės prekybos įmonėse. Dirbama prekybos salėje, prekių priėmimo ir išdavimo vietoje, sandėlyje, lauko prekybos vietoje. Veikla atliekama savarankiškai, vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir esant išorinei atlikimo kokybės kontrolei. Darbo priemonės: svėrimo ir matavimo įrenginiai, smulkinimo ir pjaustymo įrenginiai, fasavimo, pakavimo, vakuumavimo, ženklinimo, šaldymo, šildymo ir šiluminio maisto paruošimo įrenginiai, kėlimo ir transportavimo įrenginiai, elektroniniai kasos aparatai, kompiuterinės informacinės sistemos.

Galimas darbas pagal slenkantį grafiką, darbas tiesiogiai susijęs su fiziniu krūviu. Galima konfliktinių situacijų su klientais rizika.

Pardavėjas-kasininkas savo veikloje privalo vadovautis prekybą reglamentuojančiais teisės aktais, laikytis bendrųjų ir specifinių pardavėjo-kasininko darbo vietos saugos ir sveikatos reikalavimų.

2. PROGRAMOS PARAMETRAI

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Kompetencijos	Kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)*					
3000001	Įvadas į profesiją	III	1	Pažinti profesiją.	Apibūdinti pardavėjo-kasininko profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje. Nusakyti bendrais bruožais pardavėjo-kasininko veiklos procesus. Demonstruoti jau turimus, neformaliuotu ir (arba) savaiminiu būdu įgytus pardavėjo-kasininko kvalifikacijai būdingus gebėjimus.
Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)*					
3102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	III	1	Saugiai elgtis ekstremaliose situacijose.	Apibūdinti ekstremalių situacijų tipus, galimus pavojus. Išmanyti saugaus elgesio ekstremaliose situacijose reikalavimus ir instrukcijas, garsinius civilinės saugos signalus.
3102102	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	III	1	Reguliuoti fizinį aktyvumą.	Išvardyti fizinio aktyvumo formas. Demonstruoti asmeninį fizinį aktyvumą. Taikyti fizinio aktyvumo formas, atsižvelgiant į darbo specifiką.
3102202	Darbuotojų sauga ir sveikata	III	2	Tausoti sveikatą ir saugiai dirbti.	Įvardyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, keliamus darbo vietai.
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)					
<i>Privalomieji (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i>					
304160003	Darbo vietos ir įrangos paruošimas darbui, prekių paruošimas pardavimui	III	10	Paruošti darbo vietą.	Nusakyti bendrais bruožais pagrindinius prekybos įmonių veiklos principus. Paruošti darbui prekybos salę, skyrius, sandėliavimo patalpas, pardavėjo–kasininko darbo vietą, įrangą ir inventorių pagal saugaus darbo ir sveikatos reikalavimus. Užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje pagal sanitarijos ir higienos reikalavimus.
				Paruošti darbui įrenginius ir inventorių.	Apibūdinti prekybos įrenginių paskirtį. Paruošti maisto gaminimo ir šaldymo įrenginius darbui.

					<p>Paruošti prekių svėrimo, matavimo, mechaninio maisto smulkinimo, fasavimo ir įpakavimo įrenginius darbui.</p> <p>Parinkti prekybinį inventorių ir įrankius atitinkamoje darbo vietoje ir įvardinti naudojimo reikalavimus.</p> <p>Paruošti elektroninį kasos aparatą ir kompiuterinę kasos sistemą darbui.</p>
				Paruošti prekes pardavimui.	<p>Paašškinti maisto ir ne maisto prekių paruošimo pardavimui ypatumus.</p> <p>Išdėstyti prekes įvairiais būdais prekybos salėje ir prekybiniuose įrenginiuose.</p> <p>Pakuoti maisto ir ne maisto prekes, prireikus jas smulkinant, sveriant ir matuojant.</p> <p>Ženklinoti prekes, naudojant kainų žymėjimo įrangą.</p> <p>Parengti kainų etiketes ir jas išdėstyti.</p> <p>Užtikrinti pakankamą prekių likutį jų pardavimo vietose.</p>
304160004	Prekių priėmimas ir sandėliavimas	III	10	Priimti prekes.	<p>Paašškinti prekių užsakymą iš tiekėjų.</p> <p>Suformuoti trūkstančių prekių užsakymą.</p> <p>Priimti prekes iš tiekėjų pagal kiekį ir kokybę.</p> <p>Įforminti prekių priėmimą užpildant dokumentus.</p>
				Sandėliuoti prekių atsargas.	<p>Paašškinti maisto ir ne maisto prekių kokybės rodiklius.</p> <p>Paašškinti prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų įrenginių eksploatavimą laikantis gamintojo instrukcijų.</p> <p>Tikrinti maisto ir ne maisto prekių kokybę.</p> <p>Koreguoti prekių laikymo režimą įvertinus prekių sandėliavimo sąlygas pagal prekių gamintojo nurodytas laikymo taisykles.</p> <p>Eksploatuoti prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų šaldymo, šiluminių, svėrimo, matavimo ir kitus įrenginius laikantis gamintojo instrukcijų.</p> <p>Atlikti kėlimo ir transportavimo darbus įrenginiais prekes gabenant į sandėlį, atliekant sandėliavimo operacijas, aptarnaujant pirkėjus sandėlyje, transportuojant prekes į prekybos salę.</p>
304160005	Pirkėjų aptarnavimas	III	20	Demonstruoti ir reklamuoti prekes.	<p>Apibrėžti pardavimų skatinimo bei pirkėjų motyvavimo priemones.</p> <p>Išsiaiškinti pirkėjo poreikius.</p>

					<p>Paašškinti pirkėjui parduodamų prekių savybes, taikant į pirkėją orientuotą pardavimo strategiją. Skatinti prekių pardavimą prekybos įmonės reklaminių akcijų metu. Informuoti pirkėją apie prekės išskirtines savybes.</p>
				Konsultuoti pirkėjus apie prekes.	<p>Apibūdinti prekių klasifikavimo požymius. Taikyti etiško, taisyklingo verbalinio ir neverbalinio bendravimo metodus, konsultuojant pirkėjus. Paašškinti pirkėjui prekių ženklinimo rekvizitus. Konsultuoti pirkėjus apie pagrindines maisto ir ne maisto prekių žaliavas, maistines, vartojamąsias ir naudojamąsias prekių savybes. Demonstruoti techniškai sudėtingų prekių veikimą.</p>
				Vykdyti atsiskaitymus už prekes.	<p>Paašškinti kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarką. Registruoti visas kasos aparato kasos įplaukas ir išlaidas atsiskaitant grynaisiais ir ne grynaisiais pinigais. Atlikti kasos operacijas baigus darbą.</p>
304160006	Materialinių vertybių apskaitos vykdymas	III	5	Apskaičiuoti materialines vertybes.	<p>Apibrėžti materialinės atsakomybės teisinį reguliavimą prekybos įmonėje. Paašškinti materialinių vertybių apskaitymo tvarką prekybos įmonėje. Perkainoti prekes. Apskaičiuoti prekių realizaciją kiekinė išraiška. Atlikti prekių ir pinigų inventorizavimą užpildant inventorizacijos aktus.</p>
				Pildyti apskaitos dokumentus.	<p>Paašškinti pirminių pirkimo ir pardavimo dokumentų paskirtį. Apibūdinti kasos aparato kvitų rekvizitus. Pildyti lydimuosius prekių dokumentus, paaiškinant jų rekvizitus. Pildyti kasos žurnalą pagal atspausdintą dienos, periodinę kasos ataskaitą. Pildyti pinigų priėmimo ir išmokėjimo, kasos atsiskaitymo dokumentus. Įforminti dokumentuose materialinių vertybių perdavimą kitam atsakingam asmeniui.</p>

Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*					
304160007	Ekologiškų maisto prekių pardavimas	III	5	Užsakyti ekologiškas maisto prekes.	Apibrėžti ekologiškų maisto prekių asortimentą, ženklavimo taisykles, ekologiniams produktams keliamus reikalavimus. Parengti ekologiškų maisto prekių užsakymą iš tiekėjų. Priimti ekologiškas maisto prekes pagal kiekį ir kokybę.
				Konsultuoti klientus apie parduodamų ekologiškų maisto prekių savybes.	Apibūdinti sveikos mitybos principus. Išsiaiškinti pirkėjo poreikius ir motyvus. Informuoti pirkėjus apie parduodamų ekologiško maisto prekių maistines ir vartojamąsias savybes. Konsultuoti pirkėjus apie ekologiškų maisto prekių saugumą, įtaką sveikatai ir draugiškumą aplinkai.
304160008	Gėlių pardavimas	III	5	Užsakyti, priimti ir prižiūrėti skintas gėles ir vazoninius augalus.	Išmanyti gėlių asortimentą, jų klasifikaciją, ženklavimo taisykles. Planuoti gėlių pardavimų kiekį. Užsakyti gėles iš tiekėjų. Priimti gėles pagal kiekį ir kokybę. Prižiūrėti gėles prekybos vietoje.
				Paruošti gėles pardavimui ir jas parduoti.	Išsiaiškinti pirkėjo poreikius. Informuoti klientus apie parduodamų gėlių savybes. Komponuoti gėles, rišti puokštes bei paprastas floristines kompozicijas. Pakuoti gėles. Konsultuoti pirkėją gėlių priežiūros, keitimo ir gražinimo klausimais.
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)					
3000002	Įvadas į darbo rinką	III	5	Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	Susipažinti su būsimo darbo specifiška ir darbo vieta. Įvardyti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes. Demonstruoti realioje darbo vietoje įgytas kompetencijas.

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

3. REKOMENDUOJAMA MODULIŲ SEKA

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)*				
3000001	Įvadas į profesiją	III	1	<i>Netaikoma.</i>
Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)*				
3102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	III	1	<i>Netaikoma.</i>
3102102	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	III	1	<i>Netaikoma.</i>
3102202	Darbuotojų sauga ir sveikata	III	2	<i>Netaikoma.</i>
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)				
<i>Privalomieji (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i>				
304160003	Darbo vietos ir įrangos paruošimas darbui, prekių paruošimas pardavimui	III	10	<i>Netaikoma.</i>
304160004	Prekių priėmimas ir sandėliavimas	III	10	<i>Netaikoma.</i>
304160005	Pirkėjų aptarnavimas	III	20	<i>Netaikoma.</i>
304160006	Materialinių vertybių apskaitos vykdymas	III	5	<i>Netaikoma.</i>
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*				
304160007	Ekologiškų maisto prekių pardavimas	III	5	<i>Netaikoma.</i>
304160008	Gėlių pardavimas	III	5	<i>Netaikoma.</i>
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)				
3000002	Įvadas į darbo rinką	III	5	<i>Baigti visi pardavėjo-kasininko kvalifikaciją sudarantys privalomieji moduliai.</i>

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

4. REKOMENDACIJOS DĖL PROFESINEI VEIKLAI REIKALINGŲ BENDRŪJŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMO

Bendrosios kompetencijos	Bendrujų kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Raštingumo kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, ataskaitą, elektroninį laišką. Bendrauti vartojant profesinę terminiją.
Daugiakalbystės kompetencija	Bendrauti profesine užsienio kalba darbinėje aplinkoje. Bendrauti su klientu užsienio kalba. Skaityti prekių ženklimą užsienio kalba. Pildyti pirminius apskaitos dokumentus užsienio kalba Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, elektroninį laišką užsienio kalba.
Matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija	Išmanyti kiekio ir kokybės matavimo vienetus. Išmanyti mintiną skaičiavimą. Apskaičiuoti prekių atsargų kiekį. Atlikti svorio, tūrio ir kiekio skaičiavimus. Naudotis kompiuterine ir specialia programine įranga, ryšio ir komunikacijos priemonėmis.
Skaitmeninė kompetencija	Naudoti kompiuterinę skaičiuoklę skaičiavimo operacijoms atlikti. Atlikti informacijos paiešką internete. Rinkti, apdoroti ir saugoti reikalingą informaciją. Naudoti programinę įrangą prekybos įmonėje. Pildyti kompiuteriu dokumentaciją, susijusią su prekyba. Naudotis biuro technika. Naudotis šiuolaikinėmis komunikacijos priemonėmis. Paruošti produkto ar darbo pristatymą kompiuterine programa, naudotis vaizdų grafinio apdorojimo programa
Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija	Įsivertinti turimas žinias ir gebėjimus. Organizuoti savo mokymąsi. Pritaikyti turimas žinias ir gebėjimus dirbant individualiai ir kolektyve. Pasirengti kompetencijų tobulinimo planą.
Pilietiško kompetencija	Bendrauti su įvairių tipų klientais. Dirbti kolektyvo komandoje. Valdyti savo psichologines būsenas, pojūčius ir savybes. Valdyti ir spręsti konfliktines situacijas darbe. Pagarbiai elgtis su klientu. Gerbti save, kitus, savo šalį ir jos tradicijas.
Verslumo kompetencija	Suprasti įmonės veiklos koncepciją, verslo aplinką. Išmanyti verslo kūrimo galimybes.

	<p>Atpažinti naujas (rinkos) galimybes, panaudojant intuiciją, kūrybiškumą ir analitinius gebėjimus.</p> <p>Suprasti socialiai atsakingo verslo kūrimo principus.</p> <p>Dirbti savarankiškai, planuoti savo laiką.</p>
Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija	<p>Pažinti įvairių šalies regionų švenčių tradicijas ir papročius, maitinimosi ypatumus.</p> <p>Pažinti įvairių šalių estetinius idealus ir skonį.</p> <p>Lavinti estetinį požiūrį į aplinką.</p> <p>Pažinti, gerbti, saugoti kultūrinę įvairovę ir dalyvauti socialiai vertingoje kultūrinės raiškos veikloje.</p>

5. PROGRAMOS STRUKTŪRA, VYKDANT PIRMINĮ IR TĘSTINĮ PROFESINĮ MOKYMĄ

Kvalifikacija – pardavėjas-kasininkas, LTKS lygis III	
Programos, skirtos pirminiam profesiniam mokymui, struktūra	Programos, skirtos tęstiniam profesiniam mokymui, struktūra
<i>Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)</i> Įvadas į profesiją, 1 mokymosi kreditas	<i>Įvadinis modulis (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)</i> Saugus elgesys ekstremaliose situacijose, 1 mokymosi kreditas Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas, 1 mokymosi kreditas Darbuotojų sauga ir sveikata, 2 mokymosi kreditai	<i>Bendrieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i> Darbo vietos ir įrangos paruošimas darbui, prekių paruošimas pardavimui, 10 mokymosi kreditų Prekių priėmimas ir sandėliavimas, 10 mokymosi kreditų Pirkėjų aptarnavimas, 20 mokymosi kreditų Materialinių vertybių apskaitos vykdymas, 5 mokymosi kreditai	<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 45 mokymosi kreditai)</i> Darbo vietos ir įrangos paruošimas darbui, prekių paruošimas pardavimui, 10 mokymosi kreditų Prekių priėmimas ir sandėliavimas, 10 mokymosi kreditų Pirkėjų aptarnavimas, 20 mokymosi kreditų Materialinių vertybių apskaitos vykdymas, 5 mokymosi kreditai
<i>Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Ekologiškų maisto prekių pardavimas, 5 mokymosi kreditai Gėlių pardavimas, 5 mokymosi kreditai	<i>Pasirenkamieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai	<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai

Pastabos

- Vykiant pirminį profesinį mokymą asmeniui, jaunesniam nei 16 metų ir neturinčiam pagrindinio išsilavinimo, turi būti sudaromos sąlygos mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą (*jei taikoma*).
- Vykiant pirminį profesinį mokymą asmeniui turi būti sudaromos sąlygos mokytis pagal vidurinio ugdymo programą (*jei taikoma*).
- Vykiant tęstinį profesinį mokymą asmens ankstesnio mokymosi pasiekimai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
- Tęstinio profesinio mokymo programos modulius gali vesti mokytojai, įgiję andragogikos žinių ir turintys tai pagrindžiantį dokumentą arba turintys neformaliojo suaugusiųjų švietimo patirties.
- Saugaus elgesio ekstremaliose situacijose modulį vedantis mokytojas turi būti baigęs civilinės saugos mokymus pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintą mokymo programą ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose darbuotojų saugos ir sveikatos mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokoma pagal Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. ISAK-1953 „Dėl Mokinių, besimokančių pagal

pagrindinio profesinio mokymo programos, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašo patvirtinimo“. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokymą vedantis mokytojas turi būti baigęs darbuotojų saugos ir sveikatos mokymus ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.

- Tęstinio profesinio mokymo programose saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas pagal poreikį į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

6. PROGRAMOS MODULIŲ APRAŠAI

6.1. ĮVADINIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į profesiją“

Valstybinis kodas	3000001	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	1	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Pažinti profesiją.	1.1. Apibūdinti pardavėjo-kasininko profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje.	Tema. <i>Pardavėjo-kasininko profesija, jos specifika ir galimybės darbo rinkoje</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pardavėjo-kasininko darbo vieta • Pardavėjo-kasininko darbo specifika • Pardavėjo-kasininko profesijos samprata • Asmeninės savybės, reikalingos pardavėjo-kasininko profesijai • Pardavėjo-kasininko profesinės galimybės
	1.2. Nusakyti bendrais bruožais pardavėjo-kasininko veiklos procesus.	Tema. <i>Pardavėjo-kasininko veiklos procesai, funkcijos ir uždaviniai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pardavėjo-kasininko veiklos procesai, funkcijos ir uždaviniai, atliekami skirtingose pardavėjo-kasininko darbo vietose • Pardavėjo-kasininko veiklos procesų, funkcijų ir atsakomybių spektras, dirbant įvairių tipų prekybos įmonėse.
	1.3. Demonstruoti jau turimus, neformalioju ir (arba) savaiminiu būdu įgytus pardavėjo-kasininko kvalifikacijai būdingus gebėjimus.	Tema. <i>Pardavėjo-kasininko modulinė profesinio mokymo programa</i> <ul style="list-style-type: none"> • Modulinės profesinio mokymo programos tikslai ir uždaviniai • Mokymosi formos ir metodai, mokymosi pasiekimų įvertinimo kriterijai, mokymosi įgūdžių demonstravimo formos (metodai) • Individualus mokymosi planas Tema. <i>Turimų gebėjimų, įgytų savaiminiu ar neformalioju būdu, vertinimas ir lygių nustatymas</i> Žinių, gebėjimų ir vertybinių nuostatų, reikalingų pardavėjo-kasininko profesijai, diagnostinis vertinimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas įvadinio modulio įvertinimas – <i>įskaityta (neįskaityta)</i> .	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pardavėjo-kasininko modulinė profesinio mokymo programa • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Testas turimiems gebėjimams įvertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugą ir sveikatą <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi, lenta) mokymo(si) medžiagai pateikti.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį.

6.2. KVALIFIKACIJĄ SUDARANČIOMS KOMPETENCIJOMS ĮGYTI SKIRTI MODULIAI

6.2.1. Privalomieji moduliai

Modulio pavadinimas – „Darbo vietos ir įrangos paruošimas darbui, prekių paruošimas pardavimui“

Valstybinis kodas	304160003	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Paruošti darbo vietą.	1.1. Nusakyti bendrais bruožais pagrindinius prekybos įmonių veiklos principus.	<p>Tema. <i>Prekybos įmonių tipai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekybos įmonėms keliami reikalavimai • Didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių charakteristika • Prekybos įmonių rūšys pagal specializaciją, asortimento platumą ir gilumą <p>Tema. <i>Prekybos įmonių darbo organizavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių pardavimo formos • Prekybos įmonių funkcinės zonos <p>Tema. <i>Parduotuvės vidaus tvarkos taisyklės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas • Pardavėjo-kasininko pareigybės aprašymas • Darbo kodeksas • Darbo tvarkos taisyklės prekybos įmonėje
	1.2. Paruošti darbui prekybos salę, skyrius, sandėliavimo patalpas, pardavėjo–kasininko darbo vietą, įrangą ir inventorių pagal saugaus darbo ir sveikatos reikalavimus.	<p>Tema. <i>Prekybos įmonės patalpos</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekybos įmonės patalpų išplanavimas pagal veiklos procesus • Prekybos salės išplanavimas, darbo vietų išdėstymas ir jų įrengimas • Reikalavimai patalpoms, kuriose tvarkomas nesupakuotas maistas <p>Tema. <i>Pasirengimas darbui ir saugiam pirkėjų aptarnavimui</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbuotojų ir klientų saugos ir sveikatos reikalavimai • Elektros saugos reikalavimai • Priešgaisrinės saugos reikalavimai • Aplinkos apsaugos reikalavimai • Higienos reikalavimai

	<p>1.3. Užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje pagal sanitarijos ir higienos reikalavimus.</p>	<p>Tema. Tvarkos ir švaros palaikymas darbo vietoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanitarijos ir higienos reikalavimai darbo vietai • Geros higienos praktikos taisyklės • Rizikos veiksnių analizės ir svarbių valdymo taškų (RVASVT) sistemos reikalavimai • Prekybos įmonės baldai, jų priežiūrai keliami reikalavimai • Reikalavimai medžiagoms ir gaminiams, skirtiems liestis su maistu • Pardavėjo-kasininko asmens higienai keliami reikalavimai <p>Tema. Prekybos įmonės patalpų priežiūra</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekybos įmonės patalpų priežiūrai keliami reikalavimai • Tvarkos ir švaros palaikymas prekybos įmonės patalpose • Susidariusių atliekų tvarkymas <p>Tema. Patalpų ir įrangos dezinfekavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valymo ir dezinfekavimo medžiagos • Įrangos, inventoriaus, patalpų valymas ir dezinfekavimas
<p>2. Paruošti darbui įrenginius ir inventorių.</p>	<p>2.1. Apibūdinti prekybos įrenginių paskirtį.</p>	<p>Tema. Prekybos įrenginių paskirtis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemechaninių įrenginių (prekybos baldų ir inventoriaus) klasifikavimas, paskirtis • Šaldymo įrenginių klasifikavimas, paskirtis • Svėrimo įrenginių klasifikavimas, paskirtis • Fasavimo, įpakavimo įrenginių klasifikavimas, paskirtis • Kėlimo, transportavimo įrenginių klasifikavimas, paskirtis • Šiluminiai įrenginių klasifikavimas, paskirtis • Smulkinimo įrenginių klasifikavimas, paskirtis • Kasos aparatų klasifikavimas, paskirtis <p>Tema. Prekybos įrenginiams keliami reikalavimai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkciniai reikalavimai • Ergonominiai reikalavimai • Saugos reikalavimai • Ekonominiai reikalavimai
	<p>2.2. Paruošti maisto gaminimo ir šaldymo įrenginius darbui.</p>	<p>Tema. Šiluminių, maisto gaminimo įrenginių paruošimas darbui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šiluminiams, maisto gaminimo įrenginiams keliami reikalavimai • Šiluminių, maisto gaminimo įrenginių paruošimas darbui laikantis naudojimo instrukcijų ir saugaus darbo reikalavimų <p>Tema. Šaldymo įrenginių naudojimas prekių pardavimo procese</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šaldymo įrenginiams keliami reikalavimai

		<ul style="list-style-type: none"> • Šaldymo įrenginių paruošimas darbui laikantis naudojimo instrukcijų ir saugaus darbo reikalavimų
2.3. Paruošti prekių svėrimo, matavimo, mechaninio maisto smulkinimo, fasavimo ir įpakavimo įrenginius darbui.	<p>Tema. Prekių svėrimo įrenginių paruošimas darbui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svėrimo įrenginiams keliami reikalavimai • Svėrimo įrenginių paruošimas darbui laikantis naudojimo instrukcijų ir saugaus darbo reikalavimų, metrologinė patikra <p>Tema. Prekių matavimo įrenginių paruošimas darbui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių matavimo įrenginiams keliami reikalavimai • Audinių, kilimų ir kitų matuojamų prekių ilgio matavimo staklių, kitų matavimo prietaisų paruošimas darbui laikantis naudojimo instrukcijų ir saugaus darbo reikalavimų, metrologinė patikra <p>Tema. Mechaninio maisto smulkinimo įrenginių paruošimas darbui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mechaninio maisto smulkinimo įrenginiams keliami reikalavimai • Mechaninio maisto smulkinimo įrenginių paruošimas darbui laikantis naudojimo instrukcijų ir saugaus darbo reikalavimų <p>Tema. Prekių fasavimo ir įpakavimo įrenginių paruošimas darbui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių fasavimo ir įpakavimo įrenginiams keliami reikalavimai • Prekių fasavimo ir įpakavimo įrenginių paruošimas darbui laikantis naudojimo instrukcijų ir saugaus darbo reikalavimų 	
2.4. Parinkti prekybinių inventorių ir įrankius atitinkamoje darbo vietoje ir įvardinti naudojimo reikalavimus.	<p>Tema. Prekybinio inventoriaus paskirtis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekėms paruošti parduoti • Prekėms parduoti • Prekėms išdėstyti ir reklamuoti • Patalpoms tvarkyti • Atsiskaityti su pirkėjais <p>Tema. Prekybinio inventoriaus parinkimas ir paruošimas darbui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekybiniam inventoriui keliami reikalavimai • Reikiamo inventoriaus parinkimas ir išdėstymas darbo vietoje pagal naudojimo dažnumą • Inventoriaus tvarkymas laikantis naudojimo instrukcijų bei saugaus darbo reikalavimų 	
2.5. Paruošti elektroninę kasos aparatą ir kompiuterinę kasos sistemą darbui.	<p>Tema. Elektroninio kasos aparato paruošimas darbui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kasos aparato fiziniai komponentai • Technologinių operacijų atlikimo schema • Fiskalinių kasos aparatų paruošimas darbui <p>Tema. Kompiuterinės kasos sistemos (POS) paruošimas darbui</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • Kompiuterinės kasos sistemos fiziniai komponentai ir programinė įranga • Technologinių operacijų atlikimo schema • POS terminalų paruošimas darbui • Popieriaus juostų ir spausdintuvų kasečių keitimas spausdintuvuose • Dirbančio personalo identifikavimas ir aktyvavimas
3. Paruošti prekes pardavimui.	3.1. Paašškinti maisto ir ne maisto prekių paruošimo pardavimui ypatumus.	<p>Tema. <i>Maisto prekių paruošimas pardavimui</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Technologinio proceso schema • Fasuotų, įpakuotų maisto prekių paruošimas pardavimui • Nefasuotų, neįpakuotų prekių paruošimas pardavimui <p>Tema. <i>Ne maisto prekių paruošimas pardavimui</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Technologinio proceso schema • Vienetinių gaminių paruošimas pardavimui • Matuojamų, sveriamų prekių paruošimas pardavimui. Didesnių kiekių dalinimas į mažesnius
	3.2. Išdėstyti prekes įvairiais būdais prekybos salėje ir prekybiniuose įrenginiuose.	<p>Tema. <i>Bendrosios prekių išdėstymo jų pardavimo vietose taisyklės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių išdėstymo prekybos salėje, skyriuose, pardavėjo-kasininko darbo vietoje schemas sudarymo principai • Pirmojo įspūdžio taisyklė • Sistemingumo taisyklė • Planogramos sudarymas • Susijusių produktų išdėstymas • Prekių kaimynystės reikalavimai <p>Tema. <i>Prekių asortimento išdėstymas prekybos salėje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Racionalus prekybos erdvės panaudojimas • Prekių išdėstymo strategijos • Sekcijų formavimas, jų vietos prekybos salėje parinkimas • Prekių išdėstymo prekybos salėje schema <p>Tema. <i>Prekių asortimento išdėstymas prekybiniuose įrenginiuose</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių išdėstymas siekiant pritraukti pirkėjų dėmesį • Prekių asortimento išdėstymas pagal bendriausius ir specifinius prekių požymius
	3.3. Pakuoti maisto ir ne maisto prekes, prireikus jas smulkinant, sveriant ir matuojant.	<p>Tema. <i>Prekių svėrimas, matavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių svėrimas platforminėmis svarstyklėmis • Prekių svėrimas elektroninėmis svarstyklėmis, jungiamomis prie kasos aparato • Prekių svėrimas svarstyklėmis su etikečių spausdintuvu

	<ul style="list-style-type: none"> • Prekių svėrimas elektroninėmis- kontrolinėmis svarstyklėmis, nejungiamomis prie kasos aparato • Ne maisto prekių kiekio matavimas naudojant matavimo įrenginius <p>Tema. Prekių smulkinimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Technologinių įrenginių ir įrankių, naudojamų pagal technologinį procesą parinkimas • Maisto ir ne maisto prekių smulkinimas/pjaustymas ruošiant pardavimui • Saugus darbas technologiniais įrenginiais <p>Tema. Maisto ir ne maisto prekių pakavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Technologinių įrenginių ir įrankių, naudojamų pagal technologinį procesą parinkimas • Maisto ir ne maisto prekių fasavimas, įpakavimas ruošiant pardavimui
3.4. Ženklininti prekes, naudojant kainų žymėjimo įrangą.	<p>Tema. Maisto ir ne maisto prekių ženklavimas, etikečių klijavimas ruošiant prekes pardavimui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklės • Ženklavimo sistemų parinkimas • Kontaktiniai ir bekontaktiniai produktų ženklavimo įrenginiai • Rankiniai ir pusiau automatiniai etikečių klijavimo įrenginiai • Prekių ženklavimas spausdinant, priklijuojant etiketes, reljefu, naudojant pritvirtinamą ženklą ar kitu būdu
3.5. Parengti kainų etiketes ir jas išdėstyti.	<p>Tema. Visoms prekėms ir prekių grupėms taikomi bendrieji prekių ženklavimo rekvizitai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ženklavimo rekvizitų forma, dydis, ženklavimo vieta, pateikimo būdas, pateikiama informacija • Prekių ženklavimas ant bendrosios pakuotės • Ženklavimo rekvizitai, pateikiami ant prekės ir/ar prekės pakuotės. • Valstybinės kalbos naudojimo prekių ženklavime reikalavimai • Prekės pardavimo kainos ir standartinio vieneto kainos nurodymo reikalavimai <p>Tema. Atskirų grupių prekėms būtini ženklavimo rekvizitai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gamintojo adresas, prekės kilmės šalis, importuotojo adresas • Pagaminimo data ir tinkamumo naudoti terminas • Prekės paskirtis ir naudojimo ypatumai • Produktų sudėtis (sudedamųjų dalių (ingredientų) sąrašas): • Maisto prekių maistingumo (energinės ir maistinės vertės) žymėjimas etiketėse • Prekių neto kiekis (masė arba tūris) • Kelių transporto priemonėms ir priekaboms taikomi ženklavimo reikalavimai
3.6. Užtikrinti pakankamą prekių	<p>Tema. Prekių atsargų papildymas jų pardavimo vietose</p>

	likutį jų pardavimo vietose.	<ul style="list-style-type: none"> • Prekių apyvartumo stebėseną • Kiekvienos prekių pozicijos ir/ar grupės likučio stebėjimas • Prekių realizavimo terminų stebėjimas • Trūkstančių prekių papildymas iš sandėlio
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	<p>Nusakyti bendrais bruožais pagrindiniai prekybos įmonių veiklos principai. Paruošta darbai prekybos salė, skyriai, sandėliavimo patalpos, pardavėjo–kasininko darbo vieta, įranga ir inventoriai pagal saugaus darbo ir sveikatos reikalavimus. Užtikrinta švara ir tvarka darbo vietoje pagal sanitarijos ir higienos reikalavimus. Apibūdinta prekybos įrenginių paskirtis. Paruošti maisto gamintojų ir šaldymo įrenginiai darbai, laikantis gamintojų instrukcijų. Paruošti prekių svėrimo, matavimo, mechaninio maisto smulkinimo, fasavimo ir įpakavimo įrenginiai darbai, laikantis gamintojų instrukcijų. Parinktas prekybinis inventoriai ir įrankiai atitinkamoje darbo vietoje ir įvardinti naudojimo reikalavimai. Paruoštas elektroninis kasos aparatas ir kompiuterinė kasos sistema darbai. Paašškinti maisto ir ne maisto prekių paruošimo pardavimui ypatumai. Išdėstytos prekės įvairiais būdais prekybos salėje ir prekybiniuose įrenginiuose. Supakuotos maisto ir ne maisto prekės, jos susmulkintos, pasvertos ir pamatuotos. Suženklintos prekės, naudojant kainų žymėjimo įrangą. Parengtos ir išdėstytos kainų etiketės. Užtikrintas pakankamas prekių likutis jų pardavimo vietose. Atlikus darbus, sutvarkyta darbo vieta ir darbo priemonės.</p>	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Daiktų gražinimo ir keitimo taisyklės • Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojantys teisės aktai • Įrenginių naudojimo instrukcijos • Prekių ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklės • Mažmeninės prekybos taisyklės • Kiti prekybą reglamentuojantys teisės aktai <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Maisto ir ne maisto prekių pakuočių pavyzdžiai 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektavimo įranga, lenta) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta technologine įranga ir kitomis darbo priemonėmis: kompiuteriais, interneto prieiga, natūraliais prekių pavyzdžiais, prekių smulkinimo, svėrimo, matavimo, fasavimo, pakavimo, ženklavimo įrenginiais, prekių eksponavimo ir demonstravimo įranga, šaldymo įrenginiais, šildymo ir šiluminio maisto paruošimo įrenginiais, kėlimo, transportavimo įrenginiais, kasos aparatais, kompiuterinėmis kasos sistemomis.</p>	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos 	

(dalykinei kvalifikacijai)	švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį.
----------------------------	--

Modulio pavadinimas – „Prekių priėmimas ir sandėliavimas“

Valstybinis kodas	304160004	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Priimti prekes.	1.1. Paaiškinti prekių užsakymą iš tiekėjų.	Tema. Prekių užsakymas iš tiekėjų <ul style="list-style-type: none"> • Prekių pirkimo šaltiniai • Prekių užsakymas iš įmonės sandėlių ir gamybos cechų • Prekių pirkimo organizavimas iš tiesioginių tiekėjų: iš gamintojo ar prekybos tarpininko • Standartiniai ir nestandartiniai tiekimo grafikai
	1.2. Suformuoti trūkstamų prekių užsakymą.	Tema. Prekių užsakymo formavimas <ul style="list-style-type: none"> • Prekių tiekėjai • Prekių tiekimo sutartys • Prekių pirkimo dokumentai • Optimalaus atsargų dydžio nustatymas, prekių atvežimo dažnumas • Užsakymo formavimas ir pateikimas
	1.3. Priimti prekes iš tiekėjų pagal kiekį ir kokybę.	Tema. Prekių priėmimas iš tiekėjų <ul style="list-style-type: none"> • Maisto ir ne maisto prekių priėmimo pagal kiekį ir kokybę technologinis procesas • Prekių pirkimo-pardavimo sutartis • Prekių lydimieji dokumentai • Gautų prekių kiekio atitikimo tikrinimas pagal lydimuosius dokumentus • Juslinis (organoleptinis) gautų prekių kokybės, galiojimo terminų, komplektiškumo, ženklinimo, taros (įpakavimo) tikrinimas
	1.4. Įforminti prekių priėmimą užpildant dokumentus.	Tema. Prekių priėmimo iš tiekėjų dokumentinis įforminimas <ul style="list-style-type: none"> • Prekių lydimųjų dokumentų rekvizitai

		<ul style="list-style-type: none"> • Priėmimo baigimas įforminant atitinkamus dokumentus – sąskaitą faktūrą, transporto važtaraštį, kitus priėmimo dokumentus • Prekių kiekio ar kokybės neatitikimų lydimiesiems dokumentams ar prekių užsakymui dokumentinis įforminimas
2. Sandėliuoti prekių atsargas.	2.1. Paaiškinti maisto ir ne maisto prekių kokybės rodiklius.	<p>Tema. Prekių kokybės veiksniai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiksniai, kurie tiesiogiai veikia prekės kokybę • Veiksniai, kurie skatina (stimuliuoja) prekių kokybę • Veiksniai, kurie padeda išsaugoti kokybę <p>Tema. Prekių kokybės rodikliai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taikomas techninis reglamentas (jeigu jis yra) ir prekės pirkimo–pardavimo sutartis • Prekės gamintojo norminiuose dokumentuose nurodyti reikalavimai • Prekė tinka naudoti tam, kam paprastai tokios rūšies prekės naudojamos • Prekės kokybiniai rodikliai, atsižvelgiant į prekės prigimtį bei prekės gamintojo, jo atstovo ar pardavėjo viešai paskelbtus pareiškimus dėl prekės kokybės
	2.2. Paaiškinti prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų įrenginių eksploatavimą laikantis gamintojo instrukcijų.	<p>Tema. Prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų įrenginiai, jų saugus eksploatavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių sandėliavimo ir pagalbines patalpose naudojami prekių laikymo ir saugojimo įrenginiai • Sandėlių nemechaniniai įrenginiai • Prekių krovimo ir transportavimo įrenginiai, jų veikimo principas • Sandėlių darbo mechanizavimo, automatizavimo įrenginiai
	2.3. Tikrinti maisto ir ne maisto prekių kokybę.	<p>Tema. Sandėlyje laikomų prekių kokybės kontrolė</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanitarijos ir higienos reikalavimų vykdymo kontrolė • Juslinis (organoleptinis) prekių kokybės tikrinimas • Ženklinimo rekvizitų, tinkamumo vartoti terminų kontrolė
	2.4. Koreguoti prekių laikymo režimą įvertinus prekių sandėliavimo sąlygas pagal prekių gamintojo nurodytas laikymo taisykles.	<p>Tema. Prekių laikymo režimo tikrinimas ir koregavimas sandėlyje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių laikymo sąlygų įtaka laikomų prekių kokybei • Prekių laikymo sąlygos (drėgmė, temperatūra, šviesa, oro sudėtis, mechaninis slėgis, pakuotės būseną, biologiniai veiksniai), pateiktos gamintojo instrukcijoje, teisės aktuose • Prekių laikymo režimo nukrypimo nuo normos identifikavimas ir koregavimas • Nekokybiškų prekių išėmimas iš laikymo vietos
	2.5. Eksploatuoti prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų šaldymo, šiluminių, svėrimo,	<p>Tema. Prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų įrangos eksploatavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių sandėliavimo ir pagalbines patalpose naudojami šaldymo įrenginiai, jų saugus eksploatavimas

	matavimo ir kitus įrenginius laikantis gamintojo instrukcijų.	<ul style="list-style-type: none"> • Prekių sandėliavimo ir pagalbinėse patalpose naudojami šiluminiai įrenginiai, jų saugus eksploatavimas • Prekių sandėliavimo ir pagalbinėse patalpose naudojami svėrimo, matavimo įrenginiai, jų saugus eksploatavimas
	2.6. Atlikti kėlimo ir transportavimo darbus įrenginiais prekes gabenant į sandėlį, atliekant sandėliavimo operacijas, aptarnaujant pirkėjus sandėlyje, transportuojant prekes į prekybos salę.	<p>Tema. Prekių kėlimo ir transportavimo įrenginių eksploatavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rankiniai keltuvai, palečių vežimėliai, jų paskirtis, saugus eksploatavimas • Elektriniai palečių vežimėliai, jų paskirtis, saugus eksploatavimas • Stacionarių ir mobilių kėlimo stalų paskirtis, saugus eksploatavimas • Transportavimo vežimėlių paskirtis, saugus eksploatavimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	<p>Paaiškintas prekių užsakymas iš tiekėjų. Suformuotas trūkstumų prekių užsakymas. Priimtose prekės iš tiekėjų pagal kiekį ir kokybę. Įformintas prekių priėmimas užpildant dokumentus. Paaiškinti maisto ir ne maisto prekių kokybės rodikliai. Paaiškintas prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų įrenginių eksploatavimas laikantis gamintojo instrukcijų. Patikrinta maisto ir ne maisto prekių kokybė. Koreguotas prekių laikymo režimas, įvertinus prekių sandėliavimo sąlygas pagal prekių gamintojo nurodytas laikymo taisykles. Eksploatuoti prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų šaldymo, šiluminių, svėrimo, matavimo ir kiti įrenginiai laikantis gamintojo instrukcijų, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Atlikti kėlimo ir transportavimo darbai įrenginiais prekes gabenant į sandėlį, atliekant sandėliavimo operacijas, aptarnaujant pirkėjus sandėlyje, transportuojant prekes į prekybos salę, laikantis gamintojo instrukcijų, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Atlikus darbus, sutvarkyta darbo vieta ir darbo priemonės.</p>	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Lietuvos Respublikos licencijuotų sandėlių ir sandėliavimo dokumentų įstatymas • Alkoholio kontrolės įstatymas • Daiktų gražinimo ir keitimo taisyklės • Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojantys teisės aktai • Įrenginių naudojimo instrukcijos • Prekių ženklinimo ir kainų nurodymo taisyklės • Technškai sudėtingų prekių naudojimo instrukcijos • Mažmeninės prekybos taisyklės • Kiti prekybą reglamentuojantys teisės aktai <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti 	

Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektavimo įranga, lenta) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta technologine įranga ir kitomis darbo priemonėmis: kompiuteriais, interneto prieiga, natūraliais prekių pavyzdžiais, prekių sandėliavimo ir pagalbinių patalpų įranga, kėlimo ir transportavimo įrenginiais.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį.

Modulio pavadinimas – „Pirkėjų aptarnavimas“

Valstybinis kodas	304160005	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	20	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Demonstruoti ir reklamuoti prekes.	1.1. Apibrėžti pardavimų skatinimo bei pirkėjų motyvavimo priemones.	Tema. <i>Pardavimų skatinimo formos ir įtaka prekių apyvartai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pardavimų skatinimo strategijos • Pardavimų skatinimo priemonės • Pardavimų skatinimo nauda • Veiksniai, labiausiai įtakojantys perkant prekes
	1.2. Išsiaiškinti pirkėjo poreikius.	Tema. <i>Pagrindiniai pirkėjų aptarnavimo principai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Subjektyvūs veiksniai, įtakojantys pirkėjų aptarnavimo kokybę • Objektivyūs veiksniai, įtakojantys pirkėjų aptarnavimo kokybę Tema. <i>Pradiniai klientų aptarnavimo etapai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Kontakto su klientu užmezgimas • Argumentavimo etapas išsiaiškinant kliento poreikius, finansines galimybes, sprendimo priėmimo tvarką
	1.3. Paaiškinti pirkėjui parduodamų prekių savybes, taikant į pirkėją orientuotą pardavimo strategiją.	Tema. <i>Maisto prekių savybės</i> <ul style="list-style-type: none"> • Maistinė vertė • Biologinė vertė

		<ul style="list-style-type: none"> • Fiziologinė vertė • Energetinė vertė <p>Tema. Ne maisto prekių savybės</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialinės savybės • Funkcinės savybės • Patikimumo savybės • Estetinės savybės • Ergonominės savybės • Saugaus vartojimo savybės • Ekologinės savybės • Ekonominės savybės
	1.4. Skatinti prekių pardavimą prekybos įmonės reklaminių akcijų metu.	<p>Tema. Prekybos įmonės reklaminių akcijų tikslai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naujų produktų pristatymas • Įvaizdžio skatinimas • Informuojantis skatinimas • Stimuliuojantis skatinimas <p>Tema. Prekybos įmonės reklaminių akcijų tikslai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asmenišką pardavimą • Prekių, kurioms taikomos akcijos, išdėstymas ir reklamavimas darbo vietoje
	1.5. Informuoti pirkėją apie prekės išskirtines savybes.	<p>Tema. Išskirtinės prekių savybės</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekės ženklo vertė vartotojo aspektu: funkcinė nauda, saviraiškos nauda, emocinė nauda • Orientacija į pagrindinius pirkimo motyvus • Prekių reklamavimas degustacijose, prekių pristatymuose
2. Konsultuoti pirkėjus apie prekes.	2.1. Apibūdinti prekių klasifikavimo požymius.	<p>Tema. Prekių klasifikavimas pagal bendriausius požymius</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinės prekių klasifikavimo taisyklės • Prekių klasifikavimo hierarchinė schema • Prekių klasifikavimas pagal naudojimo ilgaamžiškumo laipsnį • Prekių klasifikavimas pagal paklausos pobūdį • Prekių klasifikavimas pagal prekės funkciją <p>Tema. Maisto prekių klasifikavimas pagal įvairius požymius</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasifikavimas pagal pagrindinės žaliavos kilmę, cheminę sudėtį, paskirtį • Prekybinis maisto prekių klasifikavimas • Atskirų prekių grupių klasifikavimas nuo bendriausių iki siaurai prekių grupei būdingų požymių

		<p>Tema. Ne maisto prekių klasifikavimas pagal įvairius požymius</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekybinis ne maisto prekių klasifikavimas • Prekių grupių klasifikavimas pagal žaliavą, gamybos būdą, paskirtį, apdailą ir kitus prekių grupei aktualius požymius
	2.2. Taikyti etiško, taisyklingo verbalinio ir neverbalinio bendravimo metodus, konsultuojant pirkėjus.	<p>Tema. Pirkėjų konsultavimo lietuvių ir bent viena užsienio kalba etika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pirkėjų aptarnavimo procesas • Pardavimo pokalbis. AIDA metodo taikymas • Pirkėjų asmenybės tipai • Verbalinio bendravimo ypatumai • Neverbalinio bendravimo funkcijos • Nežodinio bendravimo elementai • Temperamento ir charakterio įtaka parenkant pirkėjų konsultavimo strategiją • Etiški konfliktinės situacijos sprendimai
	2.3. Paaiškinti pirkėjui prekių ženklavimo rekvizitus.	<p>Tema. Prekių ženklavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instrukcinė, informacinė, perspėjamoji ženklavimo prasmė • Reikalavimai, keliami ženklavimo rekvizitams • Visoms prekėms būtini ženklavimo rekvizitai • Ženklavimo rekvizitai, nustatyti tam tikrų prekių normatyvinių dokumentų ir teisės norminių aktų • Charakteristikos, informacija dėl saugaus vartojimo • Piktogramos ir abreviatūros • Tekstilės gaminių priežiūros ženklų simboliai • Taurių metalų, brangakmenių ir jų gaminių prabos ženklai • Aplinkosauginis ženklavimas • Maisto prekių ir maisto prekių pakuotės ženklai • Alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių pakuotės ženklavimas banderolėmis
	2.4. Konsultuoti pirkėjus apie pagrindines maisto ir ne maisto prekių žaliavas, maistines, vartojamąsias ir naudojamąsias prekių savybes.	<p>Tema. Pagrindinės maisto prekių žaliavos, maistinės, vartojamosios savybės</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grūdai, jų perdirbimo produktai • Daržovės, vaisiai, riešutai, grybai • Cukrus, medus, krakmolai • Konditerijos prekės • Kiaušiniai ir jų produktai • Maistiniai riebalai • Maisto koncentratai

		<ul style="list-style-type: none"> • Pienas ir jo produktai • Žuvis ir jų produktai • Mėsa ir jos gaminiai • Tabakas ir jo gaminiai <p>Tema. Pagrindinės ne maisto prekių žaliavos, paskirtis, naudojimo ypatumai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audiniai • Siūtos prekės ir kailių prekės • Trikotažo prekės ir kilimai • Avalynės prekės • Galanterijos ir juvelyrinės prekės • Parfumerijos ir kosmetikos prekės • Buitinės elektros prekės • Buitinės stiklo prekės • Buitinės keramikos prekės • Ūkinės metalo prekės • Ūkinės plastmasės prekės • Buitinės chemijos prekės • Statybinės medžiagos • Rašymo, raštinės, žaislų prekės • Radijo-elektronikos, foto, sporto prekės
	2.5. Demonstruoti techniškai sudėtingų prekių veikimą.	<p>Tema. Techniškai sudėtingų prekių pardavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asmeninis techniškai sudėtingų prekių pardavimas • Pirkėjo konsultavimas apie prekės paskirtį, funkcijas, prijungimą prie maitinimo šaltinio, saugos reikalavimus. • Pagrindinių prekių funkcijų, veikimo demonstravimas
3. Vykdyti atsiskaitymus už prekes.	3.1. Paašškinti kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarką.	<p>Tema. Kasos aparatų diegimas ir naudojimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbo kasos aparatu bendrosios nuostatos • Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės • Kaso aparato įsigijimas, diegimas, registravimas ir techninė priežiūra • Kasos aparatų dokumentai • Kasininko atsakomybė
	3.2. Registruoti visas kasos aparato kasos įplaukas ir išlaidas	<p>Tema. Prekių, paslaugų registravimo kasos aparatu būdai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mažmeninės prekybos taisyklės

	atsiskaitant grynaisiais ir ne grynaisiais pinigais.	<ul style="list-style-type: none"> • Alkoholinių gėrimų, tabako ir tabako gaminių pardavimo tvarka • Prekių registravimas pagal kainas • Depozito sistema • Prekės ir užstato registravimas • Prekės registravimas pagal kodus • Brūkšniniai kodai, brūkšninio kodo skaitytuvai • Duomenų kaupiklių naudojimas prekių kainos kontrolei • Kontaktinės prekių apsaugos sprendimai, prekių apsaugos žymekliai, jų apskaita <p>Tema. Kasos operacijos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atsiskaitymo už prekes ir paslaugas formos • Nominalų apsaugos požymiai, mokėjimo kortelių tipai • Įdėtų pinigų į kasos aparato kasą įtraukimas į pinigų apskaitą kasos aparatu • Išimtų pinigų iš kasos aparato kasos įtraukimas į apskaitą kasos aparatu • Gražintų prekių priėmimas iš kliento. Daiktų (prekių) keitimo ir gražinimo taisyklės • Pinigų gražinimas klientui už jo gražintą prekę. • Užregistruotos informacijos taisymas, kvito anuliavimas
	3.3. Atlikti kasos operacijas baigus darbą.	<p>Tema. Kasos aparato sutvarkymas po darbo dienos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkasuotų pinigų įtraukimas į apskaitą kasos aparatu • Kasos aparato kontrolinė ataskaita ir bendroji dienos finansinė fiskalinė ataskaitos • Atsiskaitymas vadovaujančiam darbuotojui už savo prekybos rezultatus pamainos pabaigoje
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	<p>Apibrėžtos pardavimų skatinimo bei pirkėjų motyvavimo priemonės. Išsiaiškinti pirkėjo poreikiai. Paašškintos pirkėjui parduodamų prekių savybės, taikant į pirkėją orientuotą pardavimo strategiją. Skatintas prekių pardavimas prekybos įmonės reklaminių akcijų metu. Informuoti pirkėjai apie prekės išskirtines savybes. Apibūdinti prekių klasifikavimo požymiai. Taikyti etiško, taisyklingo verbalinio ir neverbalinio bendravimo metodai, konsultuojant pirkėjus. Paašškinti pirkėjui prekių ženklinimo rekvizitai. Konsultuoti pirkėjai apie pagrindines maisto ir ne maisto prekių žaliavas, maistines, vartojamąsias ir naudojamąsias prekių savybes. Pademonstruotas techniškai sudėtingų prekių veikimas. Paašškinta kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarka. Užregistruotos visos kasos aparato kasos įplaukos ir išlaidos atsiskaitant grynaisiais ir ne grynaisiais pinigais. Atliktos kasos operacijos baigus darbą. Atlikus darbus, sutvarkyta darbo vieta ir darbo priemonės.</p>	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Alkoholio kontrolės įstatymas • Daiktų gražinimo ir keitimo taisyklės 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojantys teisės aktai • Prekių ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklės • Techniškai sudėtingų prekių naudojimo instrukcijos • Mažmeninės prekybos taisyklės • Kasos aparatų naudojimo taisyklės • Kiti prekybą reglamentuojantys teisės aktai <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektavimo įranga, lenta) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta reikalinga technologine įranga ir kitomis darbo priemonėmis: kasos aparatais, kompiuterinėmis kasos sistemomis, banko kortelių skaitytuvais, pinigų mokumo tikrinimo įranga, duomenų kaupikliais, prekių apsaugos žymekliais, kompiuteriais, interneto prieiga, natūraliais prekių pavyzdžiais, spausdintuvu.</p>
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį.

Modulio pavadinimas – „Materialinių vertybių apskaitos vykdymas“

Valstybinis kodas	304160006	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokyti modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Apskaičiuoti materialines vertybes.	1.1. Apibrėžti materialinės atsakomybės teisinį reguliavimą prekybos įmonėje.	<p>Tema. Materialinės atsakomybės teisinis reguliavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbuotojų materialinę atsakomybę reglamentuojantys teisės aktai • Materialinė atsakomybė ir vidinė atskaitomybė • Materialinės atsakomybės sąlygos • Materialinės atsakomybės įforminimas • Pareigos atlyginti žalą atsiradimo prielaidos

	1.2. Paaiškinti materialinių vertybių apskaitymo tvarką prekybos įmonėje.	Tema. <i>Prekių judėjimo apskaita prekybos įmonėje</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bendrieji apskaitos principai • Apskaitoje naudojami matai • Prekybos įmonės veiklos ciklas • Prekinės ataskaitos paskirtis, rekvizitai, pildymas
	1.3. Perkainoti prekes.	Tema. <i>Prekių pardavimo kainos sandara</i> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių kainų nustatymo metodika, teisinis reglamentavimas • Prekių savikainos apskaičiavimas • Prekių atsargų apskaita ir įkainojimas • Prekių pardavimo kainos apskaičiavimas • Pridėtinės vertės mokesčio, antkainio, nuolaidų apskaičiavimas • Prekių nukainojimai
	1.4. Apskaičiuoti prekių realizaciją kiekiu išraiška.	Tema. <i>Prekių realizacija</i> <ul style="list-style-type: none"> • Prekių likučio apskaitomo periodo pradžia apskaičiavimas • Prekių grąžinimų ir nukainojimų registravimas • Parduotų prekių apskaita • Prekių realizacijos už apskaitomą laikotarpį apskaičiavimas
	1.5. Atlikti prekių ir pinigų inventorizavimą užpildant inventorizacijos aktus.	Tema. <i>Prekių ir pinigų inventorizacija</i> <ul style="list-style-type: none"> • Inventorizacijos taisyklės • Inventorizacijos rūšys • Inventorizacijos prekybos įmonėje atlikimo tvarka • Inventorizacijos darbų seka • Atsargų apskaita • Grynujų pinigų inventorizacijos ypatumai ir dokumentai. • Inventorizacijos aprašo pildymas • Atsargų ir pinigų likučio neatitikimas
2. Pildyti apskaitos dokumentus.	2.1. Paaiškinti pirminių pirkimo ir pardavimo dokumentų paskirtį.	Tema. <i>Pirminių prekybos įmonės dokumentų tikslinė paskirtis ir saugojimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pirminiai pirkimo ir pardavimo dokumentai, jų rūšys, apyvarta • Kasos pajamų orderis • Kasos išlaidų orderis • Grynujų pinigų priėmimo kvitas • PVM sąskaita / faktūra (sąskaita / faktūra) • Patikslinamieji apskaitos dokumentai

		<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinių įmonėje naudojamų pirkimo, pardavimo dokumentų saugojimas
	2.2. Apibūdinti kasos aparato kvitų rekvizitus.	<p>Tema. Kasos aparato kvitų rūšys ir jų rekvizitai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fiskaliniai kasos kvitai • Nefiskaliniai kasos kvitai • Kontrolinės juostos saugojimo tvarka ir terminai. • Ataskaitos
	2.3. Pildyti lydimojus prekių dokumentus, paaiškinant jų rekvizitus.	<p>Tema. Pagrindiniai prekių lydimoji dokumentai, jų rekvizitai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Privalomi lydimojų prekių dokumentų rekvizitai • Prekių gavimo dokumentai: sąskaitos, sąskaitos faktūros, sąskaitos-specifikacijos, sąskaitos proformas, specifikacijos, prekės sertifikatai, garantiniai įsipareigojimai, pakuotės lapai ir kt. • Sąskaitos (PVM sąskaitos faktūros) pagal fiskalinę kasos čekį išrašymas lankytojui, • Dokumentų pasirašymas • Klaidų lydimojuose prekių dokumentuose taisymas
	2.4. Pildyti kasos žurnalą pagal atspausdintą dienos, periodinę kasos ataskaitą.	<p>Tema. Kasos žurnalo pildymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kasos žurnalo pildymo reikalavimai • Kasos žurnalo pildymas pagal bendrąją dienos finansinę fiskalinę ataskaitą • Kasos žurnalo pildymas pagal suminę (periodinę) fiskalinę ataskaitą • Klaidų taisymas
	2.5. Pildyti pinigų priėmimo ir išmokėjimo, kasos atsiskaitymo dokumentus.	<p>Tema. Pinigų priėmimo ir išmokėjimo, kasos atsiskaitymo dokumentai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atvejai, kai nereikalaujama naudoti kasos aparatų • Mokėjimo operacijos patvirtinimo dokumentai – pinigų priėmimo kvitas (pinigų išmokėjimo kvitas), bilietas • Pinigų priėmimo ir (arba) išmokėjimo kvitų privalomi rekvizitai • Inkasacijų ir atsiskaitymų ne grynaisiais pinigais ataskaitos • Bilietų privalomi rekvizitai • Pinigų priėmimo ir (arba) išmokėjimo kvitų blankų apskaitos knyga • Bilietų apskaitos knyga • Dovanų kuponų apskaita • Grynujų pinigų, kasos apskaitos dokumentų inventorizavimo bendrosios nuostatos
	2.6. Įforminti dokumentuose materialinių vertybių perdavimą kitam atsakingam asmeniui.	<p>Tema. Materialinių vertybių perdavimas kitam atsakingam asmeniui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materialinių vertybių perdavimo ir priėmimo aktas • Materialinių vertybių perdavimo važtaraštis
Mokymosi pasiekimų	Apibrėžtas materialinės atsakomybės teisinis reguliavimas prekybos įmonėje. Paaiškinta materialinių vertybių apskaitymo tvarka	

vertinimo kriterijai	prekybos įmonėje. Perkainotos prekės. Apskaičiuota prekių realizacija kiekiu išraiška. Atliktas prekių ir pinigų inventorizavimas, užpildyti inventorizacijos aktai. Paašškinta pirminių pirkimo ir pardavimo dokumentų paskirtis. Apibūdinti kasos aparato kvitų rekvizitai. Užpildyti lydimieji prekių dokumentai, paašškinti jų rekvizitai. Užpildytas kasos žurnalas pagal atspausdintą dienos, periodinę kasos ataskaitą. Užpildyti pinigų priėmimo ir išmokėjimo, kasos atsiskaitymo dokumentai. Įformintas dokumentuose materialinių vertybių perdavimas kitam atsakingam asmeniui.
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas • Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas • Alkoholio kontrolės įstatymas • Lietuvos Respublikos darbo kodeksas • Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas • Akcizais apmokestinamų prekių apskaitos taisyklės • Daiktų gražinimo ir keitimo taisyklės • Inventorizacijos atlikimo taisyklės • Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojantys teisės aktai • Kiti prekybą reglamentuojantys teisės aktai <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektavimo įranga, lenta) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta reikalinga technologine įranga ir kitomis darbo priemonėmis: kasos aparatais, kompiuterinėmis kasos sistemomis, kompiuteriais su kompiuterine apskaitos programa, spausdintuvu, interneto prieiga, buhalterinės apskaitos dokumentų blankais.</p>
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar apskaitininko, ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo ar apskaitininko profesinės veiklos patirtį.

6.3. PASIRENKAMIEJI MODULIAI

Modulio pavadinimas – „Ekologiškų maisto prekių pardavimas“

Valstybinis kodas	304160007	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Užsakyti ekologiškas maisto prekes.	1.1. Apibrėžti ekologiškų maisto prekių asortimentą, ženklinimo taisykles, ekologiniams produktams keliamus reikalavimus.	<p>Tema. Ekologiškų produktų samprata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškų produktų bendras apibūdinimas • Augalinės kilmės ekologiškos maisto prekės • Gyvūninės kilmės ekologiškos maisto prekės • Ekologiškai švarių produktų asortimentas Lietuvoje <p>Tema. Ekologiškų prekių ženklinimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškų maisto produktų ženklinimo tvarka • Ekologiški produktai, kurių neprivaloma ženklinti • Lietuviškų ekologiškų produktų ženklai • Europos Bendrijos ekologiškų produktų identifikavimo ženklai <p>Tema. Ekologiškiems produktams keliami reikalavimai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškų produktų gamyba, pakavimas, ženklinimas, gabenimas ir realizavimas laikantis Ekologinio žemės ūkio taisyklių • Ekologiškų produktų sertifikavimas • Ekologiškų produktų kokybės kontrolė
	1.2. Parengti ekologiškų maisto prekių užsakymą iš tiekėjų.	<p>Tema. Ekologiškų produktų tiekimas į prekybos vietas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškų produktų gamintojai, tiekėjai • Ekologinės produkcijos pardavimo kanalai • Labiausiai pageidaujami ekologiški maisto produktai • Ekologiškų maisto prekių užsakymas
	1.3. Priimti ekologiškas maisto prekes pagal kiekį ir kokybę.	<p>Tema. Ekologiškų maisto prekių priėmimas pagal kiekį ir kokybę</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškumą patvirtinantys požymiai • Realizavimo terminai • Ekologiškumą įrodantys dokumentai

		<ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškų maisto produktų organoleptinės savybės • Prekių kiekio ir kokybės vertinimas pagal prekių lydimuosius dokumentus
2. Konsultuoti klientus apie parduodamų ekologiškų maisto prekių savybes.	2.1. Apibūdinti sveikos mitybos principus.	Tema. Sveikos mitybos principai <ul style="list-style-type: none"> • Sveikos mitybos samprata • Sveiką mitybą lemiantys veiksniai • Maisto medžiagų ir energijos apykaita • Sveikos mitybos piramidė • Racionalios mitybos esmė • Maisto kokybė
	2.2. Išsiaiškinti pirkėjo poreikius ir motyvus.	Tema. Pirkėjų poreikiai ir motyvai <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiško maisto vartotojo samprata • Ekologiškai švarių produktų rinkos segmentai • Ekologiškų maisto produktų vartojimo kultūrą įtakojantys elementai • Ekologiškų maisto produktų vartojimo priežastys
	2.3. Informuoti pirkėjus apie parduodamų ekologiško maisto prekių maistines ir vartojamąsias savybes.	Tema. Pirkėjų informavimas apie parduodamų ekologiško maisto prekių maistines ir vartojamąsias savybes <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškų produktų pateikimas vartotojui: lentynos ir kainų etiketės • Ekologiškų produktų požymiai siekiant didžiausio pardavimo efektyvumo • Ekologiškų maisto prekių cheminė sudėtis • Ekologiškų maisto prekių maistinės ir vartojamosios savybės
	2.4. Konsultuoti pirkėjus apie ekologiškų maisto prekių saugumą, įtaką sveikatai ir draugiškumą aplinkai.	Tema. Ekologiškų maisto prekių saugumas, įtaka sveikatai ir draugiškumas aplinkai <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiškų produktų vartojimo kultūrą formuojantys elementai • Pagrindiniai ekologiškai švaraus maisto produkto privalumai palyginti su įprastiniais • Ekologiškų maisto prekių teigiamas poveikis sveikatai • Ekologiškų maisto produktų naudojimo įtaka aplinkai
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibrėžtas ekologiškų maisto prekių asortimentas, ženklinimo taisyklės, ekologiniams produktams keliami reikalavimai. Parengtas ekologiškų maisto prekių užsakymas iš tiekėjų. Priimtos ekologiškos maisto prekės pagal kiekį ir kokybę. Apibūdinti sveikos mitybos principai. Išsiaiškinti pirkėjo poreikiai ir motyvai. Informuoti pirkėjai apie parduodamų ekologiško maisto prekių maistines ir vartojamąsias savybes. Konsultuoti pirkėjai apie ekologiškų maisto prekių saugumą, įtaką sveikatai ir draugiškumą aplinkai. Atlikus darbus, sutvarkyta darbo vieta ir darbo priemonės.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Mokymo(si) medžiaga: <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatymas 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 666 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 „Specialios paskirtiems maisto produktai“ patvirtinimo“ • Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. 3D-2 „Dėl ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklavimo ir ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ • Daiktų gražinimo ir keitimo taisyklės • Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojantys teisės aktai • Prekių ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklės • Mažmeninės prekybos taisyklės • Kiti prekybą reglamentuojantys teisės aktai • Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojantys teisės aktai <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektavimo įranga, lenta) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta technologine įranga ir kitomis darbo priemonėmis: kompiuteriais, interneto prieiga, natūraliais prekių pavyzdžiais, prekių ženklavimo įrenginiais, prekių eksponavimo ir demonstravimo įranga.</p>
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį.

Modulio pavadinimas – „Gėlių pardavimas“

Valstybinis kodas	304160008	
Modulio LTKS lygis	III	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Užsakyti, priimti ir prižiūrėti skintas gėles ir vazoninius augalus.	1.1. Išmanyti gėlių asortimentą, jų klasifikaciją, ženklavimo taisyklės.	<p>Tema. Gėlių klasifikavimo principai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gėlių klasifikavimas pagal morfologinius ir anatominius požymius • Gėlių klasifikavimas pagal augimo vietą

		<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikavimas pagal gėlių augimo ilgaamžiškumą <p>Tema. Gėlių asortimentas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skintų gėlių asortimentas • Vazoninių gėlių asortimentas <p>Tema. Reikalavimai gėlių kokybei, jų techninė specifikacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Privalomieji skintų gėlių kokybės reikalavimai • Skintų gėlių techninė specifikacija
	1.2. Planuoti gėlių pardavimų kiekį.	<p>Tema. Gėlių kiekio pardavimų planavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekybos įmonės rinkos tyrimas • Prekybos įmonės geografinė padėtis • Įmonės finansinė būseną (pastovios, kintamos išlaidos ir bendrosios pajamos) • Rentabilumo skaičiavimas
	1.3. Užsakyti gėles iš tiekėjų.	<p>Tema. Gėlių pirkimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasirengimas pirkti gėles • Tiekėjai, tiekėjų pasirinkimo kriterijai • Užsakymo parengimas ir gėlių užsakymas • Gėlių pristatymo sąlygos, pristatymo terminai
	1.4. Priimti gėles pagal kiekį ir kokybę.	<p>Tema. Gėlių priėmimas pagal kiekį ir kokybę</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gėlių kokybei keliami reikalavimai • Standartinis pakavimas • Nestandartinių gėlių pakavimas ir tiekimas • Faktiškai gauto gėlių kiekio palyginimas su nurodytu dokumentuose
	1.5. Prižiūrėti gėles prekybos vietoje.	<p>Tema. Augalų priežiūros priemonės</p> <ul style="list-style-type: none"> • Augalų kenkėjų atpažinimas ir apibūdinimas • Augalų ligos • Augalų priežiūra prekybos vietoje <p>Tema. Skintų gėlių priežiūra prekybos vietoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prižiūrėti skintas gėles prekybos įmonėje • Prižiūrėti vazonines gėles prekybos įmonėje • Prižiūrėti kompozicijas prekybos įmonėje
2. Paruošti gėles pardavimui ir jas parduoti.	2.1. Išsiaiškinti pirkėjo poreikius.	<p>Tema. Pirkėjų poreikio nustatymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pirkėjo pažinimas • Pirkėjų poreikių nustatymas • Profesinės etikos ir bendravimo su klientu pagrindai

	2.2. Informuoti klientus apie parduodamų gėlių savybes.	Tema. <i>Gėlių pardavimo organizavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Paslaugų pasiūlos modeliai • Reklama klientams • Specifiniai atskiroms gėlių rūšims būdingi priežiūros reikalavimai
	2.3. Komponuoti gėles, rišti puokštes bei paprastas floristines kompozicijas.	Tema. <i>Puokščių komponavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Priemonės, medžiagos, įrankiai gėlių komponavimui • Skintų augalų paruošimas komponavimui • Puokščių komponavimo pagrindai • Pagalbinės medžiagos gėlių komponavimui, puokščių rišimui • Floristinių kompozicijų kūrimas
	2.4. Pakuoti gėles.	Tema. <i>Gėlių pakavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Gėlių pakavimo pardavimui medžiagos • Gėlių pakavimo pardavimui būdai • Gėlių pakavimo technikos
	2.5. Konsultuoti pirkėją gėlių priežiūros, keitimo ir gražinimo klausimais.	Tema. <i>Darbas su klientu</i> <ul style="list-style-type: none"> • Klientų konsultavimas gėlių priežiūros klausimais • Pardavimo dokumentų įforminimas • Gėlių keitimas ir gražinimas pagal teisės aktuose numatytus reikalavimus
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdintas ir suklasifikuotas gėlių asortimentas, paaiškintos ženklinimo taisyklės. Suplanuotas gėlių pardavimų kiekis. Užsakytos gėlės iš tiekėjų. Priimtose gėlės pagal kiekį ir kokybę. Prižiūrėtos gėlės prekybos vietoje. Išsiaiškinti pirkėjo poreikiai. Informuoti klientai apie parduodamų gėlių savybes. Komponuotos gėlės, surišti puokštes bei paprastos floristinės kompozicijos. Supakuotos gėlės. Konsultuoti pirkėjai gėlių priežiūros, keitimo ir gražinimo klausimais. Atlikus darbus, sutvarkyta darbo vieta ir darbo priemonės.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Daiktų gražinimo ir keitimo taisyklės • Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojantys teisės aktai • Prekių ženklinimo ir kainų nurodymo taisyklės • Mažmeninės prekybos taisyklės • Kiti prekybą reglamentuojantys teisės aktai <i>Mokymo(si) priemonės:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti 	
Reikalavimai teorinio ir	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektavimo įranga, lenta)	

<p>praktinio mokymo vietai</p>	<p>mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta reikalinga technologine įranga ir kitomis darbo priemonėmis: kompiuteriais, spausdintuvu, interneto prieiga, įvairios gėlės, skintų ir vazoninių gėlių priežiūros priemonės, medžiagos gėlių komponavimui, puokščių rišimui, įpakavimui.</p>
<p>Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)</p>	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį.

6.4. BAIGIAMASIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į darbo rinką“

Valstybinis kodas	3000002
Modulio LTKS lygis	III
Apimtis mokymosi kreditais	5
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai
1. Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	1.1. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir darbo vieta. 1.2. Įvardyti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes. 1.3. Demonstruoti realioje darbo vietoje įgytas kompetencijas.
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas baigiamojo modulio vertinimas – <i>atlikta (neatlikta)</i> .
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Nėra
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Darbo vieta, leidžianti įtvirtinti įgytas pardavėjo-kasininko kvalifikaciją sudarančias kompetencijas.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Mokinio mokymuisi modulio metu vadovauja mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) pardavėjo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį. Mokinio mokymuisi realioje darbo vietoje vadovaujantis praktikos vadovas turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų pardavėjo profesinės veiklos patirtį.